

32004D0573

L 261/28

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

6.8.2004.

ODLUKA VIJEĆA**od 29. travnja 2004.****o organizaciji zajedničkih letova za udaljšavanje, s državnog područja dviju ili više država članica, državljana trećih zemalja protiv kojih su doneseni pojedinačni nalozi za udaljšavanje**

(2004/573/EZ)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o uspostavi Europske zajednice, a posebno njegov članak 63. stavak 3, točku b,

uzimajući u obzir inicijativu Talijanske Republike ⁽¹⁾,

budući da:

(1) U obuhvatnom planu o suzbijanju ilegalne imigracije i trgovanja ljudima unutar Europske unije ⁽²⁾ odobren od strane Vijeća 28. veljače 2002., zasnovanom na Komunikaciji Komisije od 15. studenoga 2001. Vijeću i Europskom parlamentu o zajedničkoj politici vezanoj za ilegalnu imigraciju, navodi se da je politika ponovnog prihvata i vraćanja integralni i vitalni dio borbe protiv ilegalne imigracije. U tu svrhu obuhvatan plan ističe nužnost jačanja brojnih praktičnih mjera, uključujući i uspostavu zajedničkog pristupa i suradnje među državama članicama, s obzirom na provedbu mjera povratka. Stoga bi trebalo donijeti zajedničke standarde za postupke povratka.

(2) Plan za upravljanje vanjskim granicama Europske unije, koji je Vijeće odobrilo 13. lipnja 2002., a zasnovan je na Komunikaciji Komisije od 7. svibnja 2002. Vijeću i Europskom parlamentu „Prema integriranom upravljanju vanjskim granicama država članica Europske unije”, predviđa racionalne operacije repatrijacije kao jednu od mjera i djelovanja integriranog upravljanja vanjskim granicama država članica Europske unije.

(3) Program djelovanja povratka, odobren od strane Vijeća 28. studenoga 2002., koji je zasnovan na Zelenoj knjizi

Komisije od 10. travnja 2002., o politici Zajednice vezane za povratak ilegalnih rezidenata, kao i na Priopćenju Komisije od 14. listopada 2002. Europskom parlamentu i Vijeću o politici Zajednice vezanoj za povratak ilegalnih rezidenata, preporučuje kao jednu od mjera i djelovanja, a s obzirom na poboljšanje operativne suradnje između država članica, da povratak državljana trećih zemalja koji ilegalno borave u državi članici, bude učinkovit koliko je to moguće kroz raspodjelu postojećih kapaciteta za organiziranje zajedničkih letova.

(4) Važno je da Zajednica izbjegne prazninu u području organiziranja zajedničkih letova.

(5) Od 1. svibnja Vijeće više ne može djelovati na inicijativu Države članice.

(6) Vijeće je iscrpilo sve mogućnosti da pravovremeno dobije mišljenje Europskog parlamenta.

(7) U takvim iznimnim okolnostima, odluku bi trebalo donijeti i bez mišljenja Europskog parlamenta.

(8) Države članice ovu Odluku provode uz dužno poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, a naročito Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda od 4. studenoga 1950., Konvencije Ujedinjenih naroda protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka i kažnjavanja od 10. prosinca 1984., Ženevske konvencije od 28. srpnja 1951. i Protokola iz New Yorka od 31. siječnja 1967. o statusu izbjeglica, Konvencije o pravima djeteta od 20. studenoga 1989. i Povelje Europske unije o temeljnim pravima od 18. prosinca 2000. ⁽³⁾

⁽¹⁾ SL C 223, 19.9.2003., str. 3.

⁽²⁾ SL C 142, 14.6.2002., str. 23.

⁽³⁾ SL C 364, 18.12.2000., str. 1.

- (9) Ova bi se odluka trebala primjenjivati ne dovodeći u pitanje odgovarajuće međunarodne instrumente u području udaljavanja zračnim putem, kao što su Prilog 9. Čikaškoj konvenciji o međunarodnom civilnom letenju (ICAO) i odgovarajući dokumenti Europske konferencije o civilnom letenju (ECAC).
- (10) Neobvezujuće Zajedničke smjernice koje se odnose na sigurnosne odredbe o zajedničkom udaljavanju zračnim putem trebale bi pružati korisne savjete za provedbu ove Odluke.
- (11) U skladu s člankom 1. i 2. Protokola o stajalištu Danske koji je dodan Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Odluke i nije njom obvezana niti podliježe njezinoj primjeni. Ipak, s obzirom da se ova Odluka zasniva na Schengenskoj pravnoj stečevini, u duhu odredbi glave IV. Trećeg dijela Ugovora o osnivanju Europske zajednice, Danska će, sukladno članku 5. spomenutog Protokola, u roku od šest mjeseci od donošenja ove Odluke od strane Vijeća, odlučiti hoće li Odluku provesti u svoje nacionalno pravo.
- (12) Glede Republike Islanda i Kraljevine Norveške, ova Odluka predstavlja razvoj odredbi Schengenske pravne stečevine u duhu Sporazuma zaključenog 18. svibnja 1999. između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške, a tiče se njihova pridruživanja provedbi, primjeni i razvoju Schengenske pravne stečevine ⁽¹⁾, a što pripada u područje o kojem je riječ u članku 1., točka C Odluke Vijeća 1999/437/EZ od 17. svibnja 1999. o nekim mjerama primjene istog Sporazuma ⁽²⁾. Kao ishod postupaka utvrđenih u spomenutom Sporazumu, prava i obveze koja proizlaze iz ove Odluke primjenjuju se i na te dvije države, kao i u odnosima između tih dviju država i država članica Europske unije na koje je ova Odluka naslovljena.
- (13) U skladu s člankom 3. Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske koji je dodan Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice, te su države članice izrazile svoju želju da sudjeluju u donošenju i primjeni ove Odluke.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Svrha

Svrha je ove Odluke koordinacija zajedničkih udaljavanja zračnim putem iz dviju ili više država članica državljana trećih zemalja koji podliježu pojedinačnom nalogu o udaljavanju (u nastavku „državljeni trećih zemalja”).

⁽¹⁾ SL L 176, 10.7.1999., str. 36.

⁽²⁾ SL L 176, 10.7.1999., str. 31.

Članak 2.

Definicije

U svrhu ove Odluke:

- (a) „državljanin treće zemlje” znači svaka osoba koja nije državljanin države članice Europske unije, Republike Islanda ili Kraljevine Norveške;
- (b) „država članica organizatorica” znači država članica koja je odgovorna za organizaciju zajedničkih letova;
- (c) „država članica sudionica” znači država članica koja sudjeluje u zajedničkim letovima koje organizira država članica organizatorica;
- (d) „zajednički let” znači prijevoz državljana trećih zemalja koji za tu svrhu obavlja odabrani zračni prijevoznik;
- (e) „operacije udaljavanja” i „zajedničko udaljavanje zračnim putem” znači sve aktivnosti koje su neophodne za povratak državljana trećih zemalja o kojima je riječ, uključujući prijevoz na zajedničkim letovima;
- (f) „pratnja/pratnje” znači zaštitno osoblje odgovorno za pratnju državljana trećih zemalja na zajedničkom letu kao i osobe zadužene za zdravstvenu skrb i tumačenje.

Članak 3.

Nacionalno tijelo

Svaka država članica imenuje nacionalno tijelo odgovorno za organiziranje i/ili sudjelovanje u zajedničkim letovima i priopćavanje relevantnih informacija drugim državama članicama.

Članak 4.

Zadaci države članice organizatorice

1. Ako država članica odluči organizirati zajednički let u svrhu udaljavanja državljana trećih zemalja a otvorena je za sudjelovanje drugih država članica, o tome obavješćuje nacionalna tijela dotičnih država članica.
2. Nacionalno tijelo države članice organizatorice donosi neophodne mjere kojima osigurava valjano provođenje zajedničkog leta. A naročito:

- (a) odabire zračnog prijevoznika i utanačuje s odabranim zračnim prijevoznikom sve stvarne troškove zajedničkog leta, preuzima relevantne ugovorne obveze i osigurava poduzimanje svih mjera neophodnih za provođenje zajedničkog leta, uključujući pružanje odgovarajuće pomoći državljanima trećih zemalja kao i pratnji;

- (b) zahtjeva i dobiva od trećih, zemalja, tranzita ili odredišta, dozvolu potrebnu za provedbu zajedničkog leta;
- (c) koristi kontakte i poduzima odgovarajuće mjere za organiziranje zajedničkog leta s državama članicama sudionicama;
- (d) definira operativne podrobnosti i postupke i, u dogovoru s državama članicama sudionicama, određuje odgovarajuću brojnost pratnje s obzirom na brojnost državljana trećih zemalja koje treba udaljiti;
- (e) sklapa sve odgovarajuće dogovore o financiranju s državama članicama sudionicama.

Članak 5.

Zadaće države članice sudionice

Ako se odluči sudjelovati u zajedničkom letu, država članica sudionica:

- (a) obavješćuje državno tijelo države članice organizatorice o svojoj nakani da sudjeluje u zajedničkom letu, navodi broj državljana trećih zemalja koje treba udaljiti;
- (b) osigurava dovoljnu brojnost pratnje za svakog državljana trećih zemalja kojeg treba udaljiti. Ako pratnju osigurava isključivo država članica organizatorica, svaka država članica sudionica osigurava prisutnost barem dvaju svojih predstavnika u zrakoplovu. Ti predstavnici imaju jednak status kao i pratnja i zaduženi su za izručenje državljana trećih zemalja, za koje su odgovorni tijelima zemlje odredišta.

Članak 6.

Zajedničke zadaće

Država članica organizatorica i svaka država članica sudionica:

- (a) osiguravaju da svaki državljanin trećih zemalja, kao i pratnja, ima valjane putne dokumente kao i sve druge neophodne dokumente, kao što su ulazna i/ili tranzitna viza, potvrde ili ostala dokumentacija;
- (b) obavješćuje, čim prije, radi dobivanja neophodne pomoći, svoja diplomatska i konzularna predstavništva u trećim zemljama tranzita i odredišta o dogovorima koji se odnose na zajednički let.

Članak 7.

Završna klauzula

U provođenju zajedničkog udaljavanja zračnim putem, države članice uzimaju u obzir Zajedničke smjernice koje se odnose na sigurnosne odredbe o zajedničkom udaljavanju zračnim putem.

Članak 8.

Stupanje na snagu

Ova odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 9.

Adresati

Ova Odluka je upućena državama članicama u skladu s Ugovorom.

Sastavljeno u Luxembourg 29. travnja 2004.

Za Vijeće

Predsjednik

M. McDOWELL

PRILOG

ZAJEDNIČKE SMJERNICE KOJE SE ODOSE NA SIGURNOSNE ODREDBE O ZAJEDNIČKOM UDALJAVANJU ZRAČNIM PUTEM**1. FAZA PRIJE VRAĆANJA****1.1. Zahtjevi koji se tiču osoba koje se vraća****1.1.1. Pravno stanje**

Zajednički se letovi organiziraju za one koji ilegalno borave, odnosno za osobe koje ne ispunjavu ili više ne ispunjavu uvjete za ulazak, prisutnost ili boravište na području države članice Europske unije. Država članica organizatorica, kao i svaka država članica sudionica, osiguravaju da je pravno stanje svake osobe koju se vraća, a za koju su odgovorne, takvo da dopušta udaljavanje.

1.1.2. Medicinski uvjet i medicinska dokumentacija

Država članica organizatorica, kao i svaka država članica sudionica, osiguravaju da su osobe koje se vraćaju, a za koje su odgovorne, takvog zdravstvenog stanja da je pravno i stvarno dopušteno njihovo sigurno udaljavanje zračnim putem. Za osobe koje se vraćaju dostavlja se medicinska dokumentacija vezana za njihovo poznato zdravstveno stanje ili za medicinski tretman koji se zahtijeva. Medicinska dokumentacija uključuje nalaze medicinskih pretraga, dijagnoze i specifikaciju moguće potrebnih lijekova, radi se osiguravanja neophodnih medicinskih sredstava. Ako prateće medicinsko osoblje nije u stanju razumjeti izvorni jezik, dostavlja se i višejezična inačica medicinske dokumentacije. Države se članice organizatorice kao i države članice sudionice ohrabruju na korištenje zajedničkih standardiziranih obrazaca za medicinsku dokumentaciju ili za deklaracije o spremnosti za letenje. Države članice sudionice prije operacije udaljavanja obavješćuju državu članicu organizatoricu o svakom medicinskom stanju koje bi moglo utjecati na mogućnost udaljavanja osobe koju se vraća. Država članica organizatorica pridržava pravo da odbije pristup zajedničkom letu svakoj osobi koju se vraća ako je njezino zdravstveno stanje takvo da njezino vraćanje ne bi bilo u skladu s načelima sigurnosti i dostojanstva.

1.1.3. Dokumentacija

Država članica organizatorica, kao i svaka država članica sudionica, za svaku osobu koja se vraća osiguravaju valjane putne dokumente kao i druge dodatne dokumente, potvrde ili raspoloživu dokumentaciju. Ovlaštena osoba zadržava dokumentaciju sve do dolaska u zemlju odredišta.

U odgovornost države članice organizatorice, kao i svake države članice sudionice, spada osiguravanje pratnje i to da predstavnici imaju ulazne vize ako su one potrebne za zemlje tranzita i odredišta zajedničkog leta.

1.1.4. Notifikacije

Država članica organizatorica osigurava da zračne linije, države tranzita, gdje je to primjenljivo, i zemlja odredišta budu unaprijed obaviještene o operaciji udaljavanja te da će se s istima prethodno posavjetovati o tome.

1.2. Zahtjevi koji se tiču pratnje**1.2.1. Pratnja iz države članice organizatorice**

Ako država članica organizatorica pruža pratnju za sve osobe koje se vraćaju, svaka država članica sudionica dodjeljuje barem dva predstavnika da budu prisutni u zrakoplovu; oni su zaduženi za izručivanje osoba koje se vraćaju a za koje su odgovorne lokalnim tijelima zemlje odredišta.

1.2.2. Pratnja iz država članica sudionica

Ako država članica organizatorica kani preuzeti brigu jedino za osobe koje se vraćaju iz vlastite zemlje, države članice sudionice pružaju pratnju za osobe koje se vraćaju a za koje su odgovorne. U takvim slučajevima, sudjelovanje različitih jedinica zahtijeva uzajamni sporazum između države članice organizatorice i država članica sudionica o sigurnosnim načelima koja su utvrđena ovim Zajedničkim smjernicama ili drugim sporazumima između država članica. O svim ostalim detaljima operacije provodi se prethodno savjetovanje.

1.2.3. Korištenje pratnje iz privatnog sektora

Ako država članica sudionica koristi pratnju iz privatnog sektora, tijela dotične države članice daju barem jednog službenog predstavnika da bude prisutan u zrakoplovu.

1.2.4. Vještine i osposobljavanje pratnje

Pratnja predviđena za zajedničke letove prethodno prolazi posebno osposobljavanje kako bi mogla izvršiti svoju zadaću; mora joj biti omogućena neophodna medicinska potpora, ovisno o zadatku.

Pratnja korištena na zajedničkim letovima treba biti upoznata sa standardima za udaljavanje države članice organizatorice i država članica sudionica. Države članice stoga se ohrabruju na razmjenu informacija vezanih za odgovarajuće tečajeve za osposobljavanje pratnje kao i na to da ponude iste tečajeve za izobrazbu pratnji iz drugih država članica.

1.2.5. Kodeks ponašanja pratnje

Pratnja nije naoružana. Može nositi civilno odijelo koje na sebi ima znak raspoznavanja u svrhu identifikacije. Ostalo akreditirano prateće osoblje također na sebi nosi znak raspoznavanja.

Članovi su pratnje u zrakoplovu strateški raspoređeni kako bi pružili optimum sigurnosti. Štoviše, sjede zajedno s osobama koje se vraćaju a za koje odgovaraju.

1.2.6. Dogovori koji se odnose na brojnost pratnje

Brojnost pratnje je određena, od slučaja do slučaja, na osnovi analize mogućih rizika i nakon međusobnog savjetovanja. Za većinu slučajeva se preporučuje da je brojnost pratnje zrakoplovu barem jednaka brojnosti osoba koje se vraćaju. Ako se pokaže neophodna za potporu, na raspolaganju je pomoćna jedinica (npr. u slučajevima vrlo udaljenih odredišta).

2. FAZA PRIJE ODLASKA U ZRAČNIM LUKAMA ZA ODLAZAK ILI PREKID

2.1. Prijevoz do zračne luke i boravak u zračnoj luci

Glede prijevoza i boravka u zračnoj luci, vrijedi sljedeće:

- (a) u načelu, pratnja i osobe koje se vraćaju u zračnoj luci trebaju biti barem tri sata prije polaska;
- (b) osobe koje se vraćaju treba ukratko obavijestiti o izvršenju njihova udaljavanja kao i savjetovati da je u njihovu interesu potpuna suradnja s pratnjom. Treba im objasniti da neće biti tolerirano nikakvo destruktivno ponašanje i da ono neće ishoditi prekidom operacije udaljavanja;
- (c) država članica organizatorica u zračnoj luci predviđa sigurno područje kako bi time osigurala nenametljivo okupljanje i sigurno ukrcavanje osoba koje se vraćaju. Tim se područjem također osigurava dolazak zrakoplova svake države članice koja prevozi osobe koje se vraćaju kako bi ih se pridružilo zajedničkom letu;
- (d) ako se zajednički let treba prekinuti u zračnoj luci neke druge države članice, u svrhu sakupljanja osoba koje se vraćaju, odgovornost je dotične države članice predvidjeti sigurnosno područje u dotičnoj zračnoj luci;
- (e) predstavnici države članice sudionice predaju osobe koje se vraćaju a za koje su odgovorni službenicima države članice zatečene lokacije, a obično su iz države članice organizatorice. Predstavnici država članica sudionica ukazuju, ako je potrebno, na to tko je od osoba koje se vraćaju iskazao nakanu da ne bude ukrcan u zrakoplov, a naročito, komu je od njih potrebna posebna pažnja s obzirom na njegovo fizičko ili psihičko stanje;
- (f) država članica zatečene lokacije operacije udaljavanja odgovorna je za obnašanje onog što se tiče njezine suverene ovlasti (npr. prisilne mjere). Ovlasti pratnje iz drugih država članica sudionica ograničene su na samoobranu. Osim toga, u odsutnosti službenika za izvršavanje zakona iz države članice zatečene lokacije ili u svrhu potpore službenicima za izvršavanje zakona, pratnja može poduzeti razborite i razmjerne mjere kao odgovor na neposredan i ozbiljan rizik, odnosno spriječiti bijeg osobe koja se vraća, kao i njezino samoranjavanje ili ranjavanje treće strane ili oštećivanje imovine.

2.2. Registracija, ukrcavanje i sigurnosna provjera prije leta

Mjere koje se odnose na registraciju, ukrcavanje i sigurnosnu provjeru prije leta su sljedeće:

- (a) pratnja države članice zatečene lokacije je odgovorna za registraciju kao i za pomoć prilikom prolaznja kroz kontrolnu zonu;
- (b) sve osobe koje se vraćaju, prije ukrcavanja na zajednički let prolaze kroz pomno pretraživanje. Svi se predmeti koji bi mogli predstavljati prijetnju sigurnosti pojedinaca, kao i sigurnosti zajedničkog leta, oduzimaju i stavljaju u prtljažni prostor;
- (c) „prtljaga osoba koje se vraćaju ne stavlja se u putničku” kabinu. Sva prtljaga koja se stavlja u prtljažni prostor polazi kroz sigurnosnu provjeru i označena je imenom vlasnika. Sve što se drži opasnim, sukladno načelima Organizacije za međunarodni civilni zračni promet (ICAO), odstranjuje se iz prtljage;
- (d) novac i dragocjenosti stavljaju se u proziran omot i označavaju imenom vlasnika. Osobe koje se vraćaju obavješćuju se o postupku koji se odnosi na dragocjenosti i novac koji su odloženi na stranu;
- (e) za svaku operaciju udaljavanja država članica organizatorica određuje najveću težinu prtljage za svaku osobu koja se vraća;
- (f) sve osobe koje se vraćaju na zajednički let ukrcava osoblje države članice zatečene lokacije, a gdje je to potrebno, uz pomoć pratnje za operacije udaljavanja.

3. POSTUPAK PRILIKOM LETA

3.1. Sigurnosne mjere u zrakoplovu

Za vrijeme leta primjenjuju se sljedeće sigurnosne mjere u zrakoplovu:

- (a) voditelj operacije udaljavanja države članice organizatorice definira obuhvatan plan sigurnosti i nadzora koji se provodi na palubi zrakoplova (kretanja unutar kabine, obroci itd.). Sve pratnje prije početka operacije udaljavanja moraju biti upoznate s planom sigurnosti i nadzora;
- (b) u slučajevima kad su osobe koje se vraćaju različitog državljanstva, u putničkim kabinama sjede sukladno državi članici odgovornoj za provođenje njihova udaljavanja i sukladno njihovim konačnim odredištima;
- (c) sigurnosni se pojasevi tijekom sveukupnog trajanja leta drže vezanima;
- (d) u slučaju većeg izgređa u zrakoplovu (npr. destruktivnog ponašanja koje smjera prema ugrožavanju dovršetka operacije ili sigurnosti onih koji se nalaze na u zrakoplovu), voditelj operacije države članice organizatorice, u tijesnoj povezanosti s kapetanom leta i u skladu a njegovim uputama, zadužen je za operativnu komandu s ciljem ponovne uspostave reda.

3.2. Primjena prisilnih mjera

Prisilne mjere se primjenjuju, kako slijedi:

- (a) prisilne mjere se provode uz dužno poštovanje individualnih prava osobe koju se vraća;
- (b) prisila može biti primijenjena u odnosu na pojedince koji odbijaju udaljavanje ili pružaju otpor prilikom udaljavanja. Sve su prisilne mjere proporcionalne i ne koristi se sila veća nego što je to potrebno. Čuva se dostojanstvo i tjelesna nepovredivost osobe koja se vraća. Sukladno tome, u slučaju dvojbe, operacija udaljavanja, uključujući i provođenje zakonske prisile zasnovane na otporu i opasnosti osobe koja se udaljava, bit će obustavljena, prema načelu „ne udaljavati pod svaku cijenu”;
- (c) nijedna prisilna mjera ne smije dovesti u pitanje ni ugroziti normalno disanje osobe koja se vraća. U slučaju uporabe prisile, treba osigurati da prsni koš osobe koja se vraća ostane u okomitom položaju, tako da ništa ne utječe na njegov ili njezin prsni koš, kako bi se održala normalna funkcija disanja;
- (d) imobilizacija osobe koja se vraća a koja pruža otpor, postiže se sredstvima prisile koja ne predstavljaju prijetnju njihovu dostojanstvu i tjelesnoj nepovredivosti;
- (e) država članica organizatorica kao i svaka država članica sudionica prije operacije udaljavanja usuglašavaju popis dozvoljenih sredstava prisile. Zabranjena je uporaba sedativa u svrhu olakšavanja udaljenja, ne dovodeći u pitanje hitne mjere u svrhu osiguranja sigurnosti leta;
- (f) sva je pratnja obaviještena i osviještena kada je riječ o ovlaštenim i zabranjenim sredstvima prisile;

- (g) osobe koje se vraćaju a pružaju otpor ostaju tijekom leta pod stalnim nadzorom;
- (h) odluku o privremenom otklanjanju sredstava sputavanja donose voditelj ili zamjenik voditelja operacije udaljavanja.

3.3. Medicinsko osoblje i tumači

Mjere vezane za medicinsko osoblje i tumače su sljedeće:

- (a) tijekom zajedničkog leta treba biti prisutan barem jedan liječnik;
- (b) liječnik ima pristup svoj relevantnoj medicinskoj dokumentaciji osoba koje se vraćaju te mu je prije polaska svraćena pozornost na osobe koje se vraćaju čije je zdravstveno stanje specifično. Prethodno nepoznata zdravstvena stanja koja se otkriju neposredno prije polaska a mogu utjecati na provođenje udaljavanja, trebaju biti procijenjena zajedno s nadležnim tijelima;
- (c) nakon detaljne medicinske dijagnostike, isključivo liječnik može osobama koje se vraćaju propisati lijekove. Lijekovi koji su tijekom leta potrebni osobi koja se vraća drže se u zrakoplovu;
- (d) svaka osoba koja se vraća u mogućnosti je obratiti se liječniku ili pratnji izravno ili posredstvom tumača, na jeziku na kojem se može izraziti;
- (e) država članica organizatorica osigurava da odgovara osoblje, liječnici i tumači, budu na raspolaganju tijekom operacije udaljavanja.

3.4. Dokumentacija i nadgledanje operacije udaljavanja

3.4.1. Snimanje i promatrači trećih strana

Svako video- i/ili audiosnimanje ili nadgledanje, koje na zajedničkom letu obavljaju promatrači neke treće strane, podliježe prethodnoj suglasnosti između države članice organizatorice i država članica sudionica.

3.4.2. Interna izvješća o operaciji udaljavanja

Država članica organizatorica i države članice sudionice, ako se ne kani pripremiti zajedničko izvješće, o operaciji udaljavanja razmjenjuju interna izvješća. To je naročito važno u slučaju kad operacija udaljavanja ne uspije. Sva su izvješća o zadatku stroga tajna i namijenjena su samo za internu uporabu. Izvješća uključuju izjave o izgedima, te prisilnim i medicinskim mjerama, ako su došle do izražaja.

3.4.3. Medijsko praćenje

Država članica organizatorica i države članice sudionice se prije operacije udaljavanja usuglašavaju o naravi i vremenu istupanja u javnost (ako uopće) na temu operacije udaljavanja. Informacije se o operaciji udaljavanja obično priopćavaju nakon njezina dovršetka. Izbjegava se objelodanjivanje fotografija ili osobnih podrobnosti vezanih za pratnju.

4. TRANZITNA FAZA

Direktiva Vijeća 2003/110/EZ od 25. studenoga 2003. o pomoći u slučajevima tranzita za svrhe udaljavanja zračnim putem ⁽¹⁾ primjenjuje se tijekom tranzita u državi članici.

5. FAZA DOLASKA

Nakon dolaska:

- (a) država članica organizatorica odgovorna je za kontaktiranje tijela zemlje odredišta; države članice sudionice su uključeni u taj proces;
- (b) voditelj operacije udaljavanja države članice organizatorice je ujedno i glasnogovornik koji nakon dolaska stupa u kontakt s lokalnim tijelima, osim ako država članica organizatorica i države članice sudionice nisu prije dolaska odredile neku drugu osobu da bude glasnogovornik;
- (c) država članica organizatorica kao i svaka država članica sudionica izručuju osobe koje se vraćaju, a za koje su odgovorne, tijelima zemlje odredišta, zajedno s njihovom prtljagom i svim stvarima koje su prilikom ukrcavanja bile oduzete. Vodeći predstavnici države članice organizatorice i država članica sudionica, nakon dolaska, za izručenje osoba koje se vraćaju odgovorni su lokalnim tijelima. Pratnja obično ne napušta zrakoplov;

⁽¹⁾ SL L 321, 6.12.2003., str. 26.

- (d) gdje je to primjereno i izvedivo, država članica organizatorica i države članice sudionice pozivaju konzularno osoblje, dužnosnike za imigracijsku vezu ili izvidnice država članica u svrhu olakšavanja izručenja osoba koje se vraćaju lokalnim tijelima, ako je to u skladu s nacionalnom praksom i postupkom;
- (e) osobe koje se vraćaju su prilikom izručenja lokalnim tijelima oslobođene lisica kao i svake druge sputanosti;
- (f) izručenje osoba koje se vraćaju događa se izvan zrakoplova (ili u stubišnom prolazu za ukrcavanja putnika ili u odgovarajućem prostoru zračne luke – ovisno o tome što se uzme kao prikladno). Ako je to moguće, lokalnim se tijelima ne dopušta ulazak u zrakoplov;
- (g) vrijeme provedeno u zračnoj luci odredišta treba biti svedeno na minimum;
- (h) u odgovornost države članice organizatorice, kao i svake države članice sudionice, spada da na licu mjesta ima predviđene aranžmane za pratnju i predstavnike (kao i za osobe koje se vraćaju a čije je ponovno primanje odbijeno) za slučaj da je, nakon iskrcavanja osoba koje se vraćaju, odlazak zrakoplova otkazan. Ako se to pokaže neophodnim, ti aranžmani trebaju uključivati osiguravanje prenoćišta.

6. NEUSPJEH OPERACIJE UDALJAVANJA

U slučaju da tijela zemlje odredišta odbiju ulazak na svoje državno područje ili da je operacija udaljavanja prekinuta iz drugih razloga, država članica organizatorica, kao i svaka država članica sudionica, preuzimaju odgovornost, o vlastitom trošku, za povratak osoba koje se vraćaju a za koje su odgovorne, na njima pripadajuće državno područje.
